

datum: 20 september 2023

Advies verzamelbesluit regiovorming

Samenvatting standpunt

De VVSG vindt het goed dat de principes van regioconform samenwerken op de sectoren worden toegepast met de verwijzing naar de teksten van het regiodecreet zelf. Dit zorgt voor transparantie en coherentie in de toepassing en draagt bij tot de doelstelling van regiovorming: de gezamenlijke aanpak van maatschappelijke vraagstukken.

1. Adviesvraag

1.1. Adviesvraag

De VVSG kreeg op 31 juli 2023 de vraag van minister Somers om advies te verlenen in verband met het verzamelbesluit regiovorming.

Dit verzamelbesluit werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 14 juli 2023 en wijzigt het energiebesluit van 19 november 2010 en het Onroenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

Het ontwerpbesluit maakt de principes van regioconform samenwerken van toepassing op energiehuizen en intergemeentelijke onroenderfgoeddiensten.

Voor een stand van zaken van de toepassing van regiowerking in andere sectoren, verwijzen we graag naar de bijlage van het voortgangsrapport regiovorming, geagendeerd op de Vlaamse regering op 14 juli 2023.

1.2. Algemeen

In haar advies van 18 mei 2022 omtrent het regiodecreet zegt de VVSG:

“De VVSG stond van bij de start globaal positief ten opzichte van het traject van de regiovorming. In dit standpunt formuleert de VVSG een aantal concrete voorstellen en opmerkingen die een regiovorming van onderuit moet versterken. De VVSG is ervan overtuigd dat de regiovorming een belangrijke kans is voor lokale besturen, op voorwaarde dat de Vlaamse overheid dit proces ook ondersteunt. De VVSG vraagt aan de Vlaamse regering dan ook een zeer duidelijk tijdspad en engagement om de eigen afbakeningen af te stemmen op de referentieregio's en om in al het Vlaamse (en federale) beleid om eenzelfde consequente en coherente manier om te gaan met de referentieregio's. Dit is een belangrijke voorwaarde om regionaal beleid en gezamenlijke aanpak van maatschappelijke uitdagingen tot een succes te maken.”

In die zin is het voor de VVSG belangrijk dat de Vlaamse overheid stappen zet om ook de eigen afbakeningen, of de door Vlaanderen gestimuleerde samenwerkingen, af te stemmen op de referentieregio's.

De VVSG vindt het belangrijk dat Vlaanderen de principes van regioconform samenwerken consequent en coherent toepast, over alle sectoren heen.

De aanpak en inhoud van het voorliggende verzamelbesluit, ligt dan ook in het verlengde van dat principe.

De wijzigingen die in dit ontwerpbesluit worden voorgesteld verwijzen ook systematisch naar de teksten van het regiodecreet. Dat is voor de lokale besturen een meerwaarde, aangezien de toepassing van de regelgeving op die manier transparant en coherent is, en op eenzelfde manier kan toegepast worden in verschillende beleidsdomeinen.

1.3. Energiehuizen

Wat staat in het ontwerpbesluit?

Het werkingsgebied van energiehuizen moet vanaf 1 januari 2026 passen binnen de referentieregio, ermee samenvallen of een supraregionaal samenwerkingsverband vormen.

Gemotiveerde afwijkingen kunnen aangevraagd worden aan de Vlaamse regering. Deze afwijking kan tijdelijk of definitief zijn.

Standpunt VVSG:

De VVSG vindt het goed dat er voor energiehuizen een duidelijk wettelijke basis wordt geschapen omtrent hun regioconforme werking.

De VVSG vindt het goed dat zowel voor de principes van regioconformiteit als voor de wijze waarop afwijkingen kunnen worden gevraagd verwezen wordt naar de manier waarop dat gebeurt in het regiodecreet. Dat is helder voor lokale besturen en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

De VVSG staat achter het principe van regiowerking en gelooft dat die instrumenten biedt aan lokale besturen om regionaal samen te werken, beleid te ontwikkelen en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Anderzijds heeft de VVSG zich ook altijd als voorstander geuit van het principe “pas toe, leg uit”. Daarbij kan een lokaal bestuur en/of intergemeentelijk samenwerkingsverband een afwijking van de toepassing van de referentieregio's voor een specifiek intergemeentelijk samenwerkingsverband aanvragen aan de Vlaamse Regering.

De VVSG dringt aan op een afwijkingsprocedure die voor alle samenwerkingsverbanden en voor alle sectoren op dezelfde transparante manier verloopt. (uit het advies van 18 mei 2022).

Het verwijzen in sectorspecifieke regelgeving naar de manier waarop het in het regiodecreet zelf is uitgewerkt, onderschrijft deze vraag.

1.4. Intergemeentelijke onroerendergoeddiensten

Wat staat in het ontwerpbesluit?

Het werkingsgebied van intergemeentelijke onroerendergoeddiensten (IOED) moet vanaf 1 januari 2026 passen binnen de referentieregio, ermee samenvallen of een supraregionaal samenwerkingsverband vormen.

Gemotiveerde afwijkingen kunnen aangevraagd worden aan de Vlaamse regering. Deze afwijking kan tijdelijk of definitief zijn.

De voorwaarde dat er binnen een samenwerkingsverband slechts één IOED actief kan zijn, wordt geschrapt. Dit gebeurt op basis van de ervaringen van het doorbraakproject in referentieregio Gent, begeleid door Labo Regiovorming, waar werd aangetoond dat het oneigenlijk splitsen van een IOED financieel nadelig kan zijn voor de betrokken gemeenten.

Standpunt VVSG:

De VVSG vindt het goed dat er in de regelgeving van onroerend erfgoed expliciet wordt verwezen naar het regiodecreet, zoals ook voor de energiehuizen het geval is. De redenering voor IOED's is dezelfde als voor energiehuizen.

De VVSG apprecieert het feit dat de Vlaamse regering rekening houdt met de geleerde lessen uit de doorbraakprojecten van Labo Regiovorming en de regelgeving op basis hiervan aanpast.